

Koszty ogólnogospodarcze. Czy mają realny wpływ na wynik ekonomiczny gospodarstwa?

Autor: Tadeusz Śmigielski

Data: 17 października 2018

Liczy? ka?dy nie tylko mo?e, lecz nawet powinien. Pomini?cie takiego elementu w kalkulacji op?acalno?ci, jak koszty ogólnogospodarcze zamazuje obraz wyniku finansowego.

Dwa cele Wielkopolskiej Izby Rolniczej

Analizuj?c kalkulacje wykonywane przez Wielkopolsk? Izb? Rolnicz?, trzeba si? zgodzi? z tez?, ?e s? one przygotowane **dla rolników z udzia?em rolników**. Specjali?ci z Dzia?u Ekonomiki, Marketingu i Rynku Rolnego tak skonstruowali kalkulacje, aby by?y przejrzyste i ?atwe do zinterpretowania przez osob? bez przygotowania ekonomicznego. Drugim celem by?o **zast?pienie kosztów szacunkowych kosztami rzeczywistymi** wsz?dzie tam, gdzie to by?o mo?liwe. Kalkulacje prowadzone s? i opiniowane przez rolników–praktyków, co daje im wysok? wiarygodno??. Rodzaj kosztów i ich warto?? mo?e zweryfikowa? ka?dy rolnik prowadz?cy gospodarstwo rolne. Wynikiem pracy specjalistów WIR i rolników jest wypracowanie nowej kategorii ekonomicznej nazwanej **wynikiem finansowym**. Analizuj?c wynik finansowy mo?na otrzyma? informacj? o **wysoko?ci kosztu wytworzenia jednostki produktu**. A drug? istotn? informacj? jest odpowied? na pytanie, czy gospodarstwo posiada **zdolno?? inwestowania**. O terminach ekonomicznych u?ywanych przy sporz?dzaniu kalkulacji pisali?my w materiale <https://www.agrofakt.pl/kalkulacja-uprawy-rzepak-u-obliczyc-koszty/>

Kalkulacja kosztów ogólnogospodarczych – Kornel Pabiszczak i Grzegorz Wysocki z WIR

Koszty ogólnogospodarcze

–*Co by tu jeszcze można wciągnąć w koszty* – kombinuje każda poważna księgowa, każdego poważnego przedsiębiorstwa. Czy rolnik pamięta, lub zdaje sobie sprawę z tego, jakie ponosi nakłady na działalność rolniczą? I nie mówi się tu o kosztach bezpośrednich. **Kalkulacja specjalistów z WIR zawiera m.in. takie koszty, jak użytkowanie samochodu osobowego, rozmów telefonicznych, obowiązkowych przeglądów technicznych, ubezpieczeń itp.** Są to oczywiście koszty w części związanej z prowadzeniem gospodarstwa! Czy rolnicy uwzględniają je w swoich kalkulacjach! Raczej nie a jeżeli, to nieliczni. W obliczeniach sporządzanych przez ekonomistów z WIR kosztem za wykonaną pracę jest jedynie ten zakres prac, które może wykonać pracownik najemny. Praca polegająca na zarządzaniu, załatwianiu spraw czy sporządzaniu zakupów związanych z gospodarstwem nie jest zaliczana do kosztów.

Ciągnik Ursus C-360	Jednostka	Wartość	Koszt
Cena	zł	114 390,00	
Okres użytkowania	lat	20,00	
Wykorzystanie	godz/rok	400,00	
Amortyzacja	zł/rok		5719,50
Ubezpieczenie	zł/rok	150,00	150,00
Badanie techniczne	zł/ 2 lata	62,00	31,00
R-m k. utrzymania	zł/rok		5900,50
Koszty utrzymania	zł/godz		14,75
Koszty napraw	zł/godz		6,43
Zużycie paliwa 1	l/godz	4,00	
Zużycie paliwa 2	l/godz	5,50	
Zużycie paliwa 3	l/godz	7,00	
Cena paliwa rolniczego	zł	4,02	
Koszt paliwa 1	zł/godz		16,08
Koszt paliwa 2	zł/godz		22,11
Koszt paliwa 3	zł/godz		28,14
Koszt oleju, smarów 1	zł/godz		3,22
Koszt oleju, smarów 2	zł/godz		4,42
Koszt oleju, smarów 3	zł/godz		5,63
R-m k. eksploatacji 1	zł/godz		40,48
R-m k. eksploatacji 2	zł/godz		47,72
R-m k. eksploatacji 3	zł/godz		54,95
Inne koszty	zł/godz		
Koszt pracy ciągnika 1	zł/godz	x	40,48
Koszt pracy ciągnika 2	zł/godz	x	47,72
Koszt pracy ciągnika 3	zł/godz	x	54,95

1 - minimalne wykorzystanie mocy ciągnika

2 - średnie wykorzystanie mocy ciągnika

3 - maksymalne wykorzystanie mocy ciągnika

Koszty eksploatacji ciągnika – Kornel Pabiszczak i Grzegorz Wysocki z WIR

Gospodarstwo wirtualne

Tak. Ekonomiści z Wielkopolskiej Izby Rolniczej stworzyli gospodarstwo „wirtualne”, ale mające cechy przeciwnego gospodarstwa rolniczego funkcjonującego w Wielkopolsce. Uwzględniona została średnia powierzchnia gospodarstwa, chów zwierząt, przeciwnie wyposażenie w budynki, maszyny i sprzęt rolniczy. Założenia skonsultowane z rolnikami pozwoliły, już w nie na tak bardzo wirtualnym gospodarstwie, dokonać niezbędnych kalkulacji uwzględniających również **koszty ogólnogospodarcze**. Modelowe gospodarstwo zostało poddane wnikliwej analizie, która miała na celu wyodrębnienie rzeczywistych kosztów funkcjonowania. Aby prawidłowo prowadzić analizę kosztów i opłacalność produkcji rolnej oraz gromadzić i przetwarzać informacje gospodarcze, WIR stworzył oryginalny program sprawozdawczy pn. **Złotówka**. Pozwala on nie tylko realizować statutowe zadania Izby, ale okazał się przydatny przy sporządzaniu wszelkiego rodzaju kalkulacji. Przyjęte technologie uprawy roślin czy żywienia zwierząt obrazują rzeczywiste rozwiązania stosowane przez przeciwnych wielkopolskich rolników.

Pozostałe koszty ogólnogospodarcze – Kornel Pabiszczak i Grzegorz Wysocki z WIR

Zdolność odtwarzania majątku gospodarstwa

To kolejny, nowatorski wskaźnik, „przyjazny” zwykłym zjadaczom a zwłaszcza producentom chleba. W przystępny sposób wyjaśnia mechanizm funkcjonowania gospodarstwa. W zależności od tego, jak wartością przybiera, informuje rolnika, czy i w jakim stopniu gospodarstwo może inwestować. **Zawiera również wskazówki czy, a jeśli to na ile, została „przejeżdżona” amortyzacja.** Jest sygnałem ostrzegawczym pokazującym, do którego momentu nie konsumujemy w wyniku gospodarowania dorobku poprzednich pokoleń. Specjaliści z WIR pokazują, że wskaźnik informuje, o tym że wynik finansowy pokryje amortyzację, lub nie. Zaznaczaj również, że amortyzacja wydzielona jest z kosztów ogólnogospodarczych, a gospodarstwo traktowane jest jak normalna firma, gdzie nastąpiła już zapłata za pracę. **Ekonomia może być prosta, łatwa a nawet przyjemna.** O wskaźniku pn. „Zdolność odtworzenia majątku gospodarstwa” pisaliśmy szczegółowo w materiale <https://www.agrofakt.pl/kalkulacja-uprawy-rzepaku-obliczyc-koszty/>

Fiat Panda	Jednostka	Wartość	Koszt zł/rok
Cena	zł	27 990,00	
Okres użytkowania	lat	15	
Amortyzacja			1866
Przeglądy, naprawy			1306
Przebieg roczny	km	10 000	
Śr. zużycie paliwa	l/100 km	6	
Cena paliwa	zł	5,25	
Paliwo			3150
Oleje, smary itp.			630
Ubezpieczenie	zł/rok	600,00	600
Badanie techniczne	zł/rok	82,00	82
Razem			7634

Kalkulacja kosztów eksploatacji samochodu, Kornel Pabiszczak i Grzegorz Wysocki z WIR

Innowacyjność przynosi rezultaty

-Sporządzanie analiz, ocen i formułowanie opinii z zakresu produkcji rolnej a następnie przekazywanie ich administracji rządowej należy do podstawowych zadań pracowników Izby Rolniczych – wyjaśnia **Kornel Pabiszczak**, ekonomista z Działu Ekonomiki, Marketingu i Rynku Rolnego WIR. – Pracownicy Wielkopolskiej Izby Rolniczej od lat starają się przybliżyć rolnikom zawięzające się kwestie ekonomiczne. Prezentując im metodykę sporządzania kalkulacji wprowadziliśmy bardziej zrozumiałe dla nich pojęcia. Jednym z nich jest wskaźnik „zdolność odtwarzania majątku gospodarstwa”. Bardzo pomocny w naszej pracy jest również program „Złotówka”, pozwalający na bieżące śledzenie cen rynkowe z całego województwa. Oczywiście najcenniejsze są dla nas uwagi rolników, którzy dzwonią do nas z całego kraju i dyskutują na temat publikowanych kalkulacji. I właśnie te dyskusje, uwagi i sugestie rolników świadczą o tym, że nasza praca ma sens, że jest im potrzebna.

Zwrócenie uwagi na konieczność uwzględniania kosztów ogólnogospodarczych przy jednoczesnym przyjaznym pokazaniu kalkulacji w gospodarstwie rolnym jest niewątpliwie działaniem zasługującym na szerokie propagowanie wśród rolników. Przytoczone w materiale tabele obrazują wybrane i przykładowe kalkulacje kosztów w wirtualnym gospodarstwie utworzonym przez ekonomistów WIR – Kornela Pabiszczaka i Grzegorza Wysockiego. Pokazane kalkulacje mogą być pomocne rolnikom, którzy pomyślą o podobne obliczenia dla swojego gospodarstwa.